Regionale samenwerking Noordoost-Brabant (RNOB)

Notitie van de Lokale Regiotafel – behandeling commissie BS 21 juni 2021

Inleiding

De rekenkamercommissies van de gemeenten Bernheze, Boxtel en Meierijstad hebben in 2019 een onderzoek afgerond naar de samenwerking binnen Agrifood Capital.
Onder de verzamelnaam Agrifood Capital was een aantal werkorganisaties werkzaam, t.w.

1. de regionale samenwerking van overheden binnen de regio Noordoost Brabant (RNOB),
2. Agrifood Capital BV als uitvoeringsorganisatie voor innovatieve ontwikkelingen,
3. Agrifood Capital Werkt (arbeidsmarktbeleid)
4. Stichting Ondernemerslift. (hulp aan startende ondernemers)

Het feit dat er vier verschillende werkorganisaties met uiteenlopende doelen en activiteiten waren die onder één programma en één naam (Agrifood Capital) werden gepresenteerd leidde er toe dat er bij de gemeenteraden een gebrek aan overzicht en inzicht bestond in wat er in de regio zoal omgaat.

Afbakening

Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat deze notitie uitsluitend de regionale samenwerking betreft in RNOB-verband, waarin 16 gemeenten en 2 waterschappen op grond van een samenwerkingsconvenant vertegenwoordigd zijn. Het betreft de samenwerking op beleidsmatig en strategisch vlak bij maatschappelijke en economische vraagstukken van bovenlokaal belang. De maatschappelijke opgaven worden verwoord in de samenwerkingsagenda en de daaruit voortvloeiende programma's.

Aanbevelingen Rekenkamercommissie:

De gezamenlijke rekenkamercommissies hebben op grond van het onderzoek een aantal aanbevelingen gedaan om de afstand van de gemeenteraden tot de regionale samenwerking te overbruggen en die regionale samenwerking beter op de agenda te krijgen.

Voor de gemeenteraden betekent dit met name dat:

1. Erkend dient te worden dat veel regionale opgaven, die in RNOB verband worden opgepakt, lokaal belangrijke implicaties hebben. Dat betekent dat deze onderwerpen ook vanuit de raadsleden aandacht behoeven, willen zij hun rol als kadersteller en controleur goed vervullen.
2. Het samenspel tussen colleges en raden op het gebied van de regionale samenwerking verbetering behoeft.
3. De strategische agenda van de regio met de daarbij behorende jaarplannen en jaarverslagen van RNOB meer aandacht nodig heeft bij behandeling in de raad.
4. Een actieve(re) deelname aan de door de RNOB georganiseerde themabijeenkomsten voor raadsleden.
5. Een actieve deelname aan de (opnieuw) op te richten Klankbordgroep Raadsleden zoals vastgelegd in het samenwerkingsconvenant RNOB 2021-2024; (voor Bernheze zijn F. van de Ven en M. van de Ven afgevaardigd). Er is een vergaderfrequentie van 4 x per jaar afgesproken met een evaluatie begin 2022.

6. Uit onderzoek bleek dat er over de terugkoppeling uit de colleges binnen de gemeenten geen of weinig expliciete afspraken bestaan. Zowel de colleges als de raden hebben hier een aandeel in.
7. Om in de lacune van informatie te voorzien is (naar het voorbeeld van Boxtel) de Lokale Regiotafel opgericht als werkgroep waar de regionale samenwerkingsagenda wordt doorgenomen en relevante onderwerpen worden besproken.

De Lokale Regiotafel

Met de instelling van een Lokale Regiotafel is beoogd het samenspel tussen college en raad vorm te geven. De Lokale Regiotafel bestaat uit de raadsleden Erik van der Wijst (CDA), Frans van de Ven (Lokaal), Jesse Jansen (Progressief Bernheze), Jan Raaimakers (SP) en Ad Donkers (Politieke Partij Blanco). Bij de vergaderingen zijn ook aanwezig: Marieke Moorman (burgemeester), Sylvie Jansen (adviseur college) en Leandra Kilian (griffier).
De Lokale Regiotafel is inmiddels 5 keer samengekomen en heeft elke keer de agenda voor het zogenaamde Poho-overleg (portefeuillehoudersoverleg) besproken. RNOB organiseert vier keer per jaar een regiodag waar deze portefeuillehoudersoverleggen plaatsvinden.
In het laatste overleg op 10 maart 2021 werd afgesproken dat in het kader van de in te dienen zienswijzen van het jaarplan en begroting 2022 van RNOB naast het voorstel vanuit het college, ook een notitie van de Lokale Regiotafel zou komen met vragen / punten gekoppeld aan de samenwerkingsagenda en de aanbevelingen van de rekenkamercommissie om mede als input te dienen voor de behandeling binnen de commissie BS.

De Lokale Regiotafel constateert:

1. Op 23 oktober 2019 vond er in het gemeentehuis Oss een regionale bijeenkomst plaats voor raadsleden waarbij het rapport van de gezamenlijke rekenkamercommissies aan de orde kwam. In de vervolgbijeenkomst van 19 februari 2020 (gemeentehuis Oss) kwam in een Verenigde Voorbereidende Bijeenkomst van Gemeenteraden en Waterschappen de regionale samenwerking (onder meer de Samenwerkingsagenda) uitvoerig aan de orde en werden een 6-tal wijzigingsvoorstellen gedaan door de aanwezige raadsleden. Onder andere werd daarbij de vertegenwoordiging van elke gemeente in de klankbordgroep aan de orde gesteld.
2. In de raadsvergadering van 12 maart 2020 werd tot de voortzetting van de regionale samenwerking besloten met instemming van een addendum voor de 6 genoemde aanvullingen op de samenwerkingsagenda en -afspraken. Het concept jaarplan met begroting 2021 werd vervolgens besproken in de raadsvergadering van 25 juni 2020.
3. Er wordt vier keer per jaar tijdens de regiodag een 4-tal soorten overleg gepland met de portefeuillehouders (poho's); t.w. het Poho Duurzame Leefomgeving, Poho Economie en Poho ruimte, mobiliteit en wonen en poho arbeidsmarkt. Bij de bespreking van de agenda en de onderliggende stukken legt de Lokale Regiotafel de focus op de voor ons strategische thema's landbouw, wonen en toerisme & recreatie. De lokale regiotafel levert hiermee input voor het college als voorbereiding op de portefeuillehoudersoverleggen.
4. De informatievoorziening vanuit de portefeuillehouders in de afzonderlijke commissievergaderingen zou nog beter kunnen. Vaak wordt er geen mededeling gedaan of zijn de mededelingen beperkt tot de meest recente Poho-vergadering en

het op dat moment relevante onderwerp dat een raakvlak heeft met een onderwerp op de agenda van de commissievergadering. De voortgang in regionale samenwerkingsverbanden op relevante onderdelen zou meer toegelicht of benadrukt kunnen worden, zodat de gemeenteraad zich nog meer bewust wordt van datgene wat er op regionaal niveau afspeelt en de consequenties daarvan op lokaal niveau.

5. Ook vanuit de commissieleden zou actiever gevraagd kunnen worden naar ontwikkelingen in regionaal verband. Daarbij zij opgemerkt dat het moeilijk is om vragen te stellen als men niet weet wat er speelt. Daarom ook heeft de Lokale Regiotafel er ook voor gezorgd dat bepaalde onderwerpen uit de agenda's naar de commissie werden gebracht (zoals de Regiodeal) om meer informatie te verkrijgen voor de hele raad.
6. Naast het overleg in RNOB-verband zijn er op regionaal niveau diverse andere bijeenkomsten georganiseerd (GGD, ODBN, RES, Samenwerking Jeugd en Veiligheidsregio), waarbij een verbetering van de verbinding tussen de regionale en lokale opgaven wordt gerealiseerd; dit zijn dus vaak de lokaal- of zelfs regio-overstijgende onderwerpen.
7. De Lokale Regiotafel bespreekt de agenda van de RNOB- bijeenkomsten (Poho-overleggen, zie punt 3) actief en geeft daar zo nodig een reactie op om daarmede op voorhand invloed te hebben op de voorbereiding van die bijeenkomsten.
8. Op 23 november 2020 vond er op verzoek van de Lokale Regiotafel in de commissie BS een presentatie plaats waarbij de regiomanager René Peerenboom (en twee medewerkers van Bernheze) een toelichting gaf op de regiodeal en de voor Bernheze van belang zijnde deelonderwerpen. Daarbij werd afgesproken dat de voor Bernheze van belang zijnde onderwerpen in de commissie RZ nog eens uitgebreid besproken zouden worden.
9. De regionale samenwerking wordt concreter door de toegenomen informatievoorziening vanuit de RNOB; de oprichting van de Lokale Regiotafel voorziet in de liaison tussen lokale en regionale onderwerpen.
10. Op regionaal niveau zou de woningbehoefte en de woonvisie meer en diepgaander onderwerp van gesprek mogen zijn om te bewerkstelligen dat er op dat onderwerp meer regionale input volgt.
11. In het kader van de regionale samenwerkingsagenda is Bernheze bij de Regiodeal met name betrokken bij het "puzzelen met ruimte" (Maashorst en Aa-dal) en "Stallenaanpak" (sanering stallen en realiseren meer woningen).
    In de samenwerkingsagenda richting 2030 zijn een vijftal opgaven uitgewerkt die de rode draad gaan vormen:
    a. Vitale leefomgeving, met als doel een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving met sterke steden en een vitaal platteland;
    b. Duurzame bereikbaarheid door goede verbindingen voor fiets en HOV binnen de regio en met omliggende regio's met verduurzaming van de mobiliteit.
    c. Aantrekkelijk vestigen en ruimte bieden voor de banen van de toekomst met voldoende innovatie- en experimenteerruimte in sectoren waar de regio sterk in is.
    d. Behoud van talent: zorgen dat jongeren in de regio kunnen blijven wonen of terug kunnen keren zodat daarmee knelpunten op de arbeidsmarkt

verholpen worden en de leefbaarheid van de regio op langere termijn geborgd wordt;

e. Een sterk verhaal: de regio nationaal en internationaal op de kaart zetten

12. In de Klankbordgroep Raadsleden RNOB van juli 2021 zal een terugkoppeling plaatsvinden omtrent het functioneren en het nut van de Lokale Regiotafel. Voor Bernheze zijn Mark van de Ven en Frans van de Ven lid van de klankbordgroep; Voorgesteld wordt dat zij een terugkoppeling geven in de commissievergaderingen bij het agendapunt regionale samenwerking.
13. Van januari 2019 tot oktober 2020 was er een raadswerkgroep Communicatie Noordoost-Brabant actief die werkte aan de verbetering van de communicatie van RNOB. Aanleiding voor deze raadswerkgroep was de aanhoudende behoefte van raadsleden aan helderheid over de regionale samenwerking in Noordoost-Brabant en de toegevoegde waarde voor de gemeenten en hun inwoners: op welke thema's werken we samen en waarom, wie gaat waarover en wat levert de samenwerking op? Inmiddels communiceert RNOB vanuit haar eigen identiteit met eigen naam, logo, website en andere communicatiemiddelen. In de samenwerkingsafspraken heeft de communicatie met de raden nu een vaste plek gekregen.

Vragen:

1. Deelt u de mening dat de regionale samenwerking in RNOB-verband van toegevoegde waarde is voor de grote uitdagingen waar elke gemeente afzonderlijk zich voor geplaatst ziet?

2. Zijn de onderwerpen voor de raad concreet genoeg zodat de samenhang met de lokale problematiek duidelijk naar voren komt? Hierbij is opgemerkt dat door de Lokale Regiotafel juist is gekozen om de voor Bernheze van belang zijnde strategische thema's als richtlijn te hanteren. De vraag is dan ook of er nog andere aandachtspunten zijn waar de Lokale Regiotafel aandacht aan moet schenken?

3. Bent u tevreden over de regionale samenwerking in RNOB-verband of ziet u mogelijkheden/wensen voor verbetering?

4. Bent u tevreden over de (verbeterde) communicatie vanuit de regio RNOB ?

5. Ziet u mogelijkheden voor verbetering van het samenspel tussen college en raad?

6. Wilt u de leden van de klankbordgroep nog iets meegeven voor de vergadering in juli 2021?

Leden van de Lokale Regiotafel